

1red9076

02-02-2001, NPS, Gesprek met de minister-president, N.3, 22.57 uur

MINISTER PRESIDENT KOK, NA AFLOOP VAN DE WEKELIJKSE
MINISTERRAAD, OVER HET BEZOEK VAN MÁXIMA ZORREGUIETA AAN
HET VERJAARDAGSFEEST VAN HARE MAJESTEIT KONINGIN BEATRIX

WITTEMAN:

Meneer Kok, dat was een mooi gezicht op de trappen van het Stedelijk Museum,
Willem-Alexander en Máxima. Wat dacht u toen u het zag?

KOK:

Mooi plaatje. Maar het is niet om die reden opgezet. Maar ik kan me best voorstellen
dat dat moment in hype, die geleidelijk aan de afgelopen weken was ontstaan, dan de
extra aandacht trekt.

WITTEMAN:

Maar een mooi plaatje of meer dan een mooi plaatje?

KOK:

Om te beginnen is het natuurlijk heel erg normaal dat op zo'n verjaardag – de Koningin
had een deel van haar verjaardag echt buitenshuis georganiseerd in het museum waar de
kunstwerken door haar geselecteerd hangen – Máxima daarbij is. Dat spreekt vanzelf.

WITTEMAN:

Ja? Tot nu toe niet.

KOK:

Jawel, natuurlijk wel. Men heeft vakantie doorgebracht.

WITTEMAN:

Maar niet in het openbaar?

KOK:

Openbaar. Er werd gezegd openbaar, maar bij een besloten gelegenheid. De verjaardag
was een besloten gelegenheid. Je kunt natuurlijk niet in een taart verstopt of op een
andere manier naar binnen. Ik vind de achterdeur ook nog al overdreven. Ik had wel
eens willen horen hoe de commentaren waren geweest, als ze weer ergens onder een
regenjas of weet ik hoe precies vermomd, dus via de achterdeuren, een soort
*slip-inn*formule.... Dat is ook niks. Het is normaal dat ze daar was. Het heeft opzien
gebaard door de enorme hoeveelheid pers die daar naar toe was gesneld, dat begrijp ik
ook wel. Dan wordt het in verband gebracht met speculaties van wanneer hebben we
wat te verwachten.

WITTEMAN:

Wist u er van?

KOK:

Ja, maar niet in details.

WITTEMAN:

Wist u dat ze de trap af zouden komen, zwaaiend naar de pers?

KOK:

Nee, niet hoe de trap af en hoe zwaaien en op welke stoel in de bus en wel of niet bij het raampje. Zover gaat de bemoeizucht van de minister-president niet.

WITTEMAN:

Dat is misschien precies wat ze bedoelen als ze zeggen: hij is de regie kwijt.

KOK:

Nee, dat is meer iemand die voor het protocol is. Hoe daal je de trap is en waar ga je zitten. De regie kwijt is de hoofdzaak niet goed in de vingers hebben.

WITTEMAN:

Als ik u mag onderbreken. Het eerste echt openbare optreden van Willem-Alexander en Máxima, met openbaar bedoel ik voor het publiek, is een onderdeel van een regie. Dat wordt nu ook verondersteld, dat het een zet is van het Koninklijk Huis: kijk we zijn nu in deze fase. Dan is het relevant om te weten of u daar vanaf weet?

KOK:

Uiteraard, dat heb ik dus ook gezegd. Maar ik dacht dat u verder ging en hoe er op de trappen werd gelopen en hoe er in de bus werd plaatsgenomen. Dat gaat mij niet aan.

WITTEMAN:

Nee, maar dat ze zo in het openbaar naar buiten komen, dat wist u?

KOK:

Dat vind ik ook goed. Daar heb ik niks op tegen. Ik vind dat dat erg wordt overtrokken. Voor het eerst in het openbaar, voor het eerst gezien. Dat is dus niet waar. Ik zou het besmuikt naar binnen gaan veel opzienbarender hebben gevonden. De regie heeft te maken met de hoofdzaken. Dit is daar een klein onderdeelje van, namelijk hoe brengen we, even gesteld dat de prins en Máxima samen verder willen, dat moet op enig moment nog blijken of ze dat ook willen...

WITTEMAN:

Dat straalde er wel vanaf, vond u niet.

KOK:

Het zijn twee mensen die duidelijk een hele goede vriendschap hebben. Die vriendschap klinkt al meer en meer.

WITTEMAN:

Die mensen zijn ook intelligent. Die weten wat dit betekent als je zo... Dit is een soort aankondiging of niet?

KOK:

Dit is geen aankondiging.

WITTEMAN:

Niet officieel, maar officieus.

KOK:

Er wordt zichtbaar gemaakt, op een manier die natuurlijk en heel menselijk is, dat men een heel innige vriendschap heeft. Dat betekent uiteraard dat het moment waarop er dan wel iets van een aankondiging zou kunnen zijn, nadert, maar of dat moment er komt en wanneer het er zal zijn, dat daar kan ik niks over zeggen.

WITTEMAN:

Er wordt altijd gesproken over protocollen en over hoe het moet en hoe het gaat. Ik weet niet precies wat er over vast staat, maar is het bijvoorbeeld zo dat de aankondiging van deze verloving zou moeten wachten tot na het huwelijk van Constantijn?

KOK:

Dat kan een onderwerp van gesprek zijn tussen de betrokkenen.

WITTEMAN:

Maar het hoeft niet.

KOK:

Dat hoeft niet persé.

WITTEMAN:

U had het vandaag na afloop van de ministerraad over geduld. Dat geduld straalde ook niet van die twee af, het Nederlands publiek niet en het parlement ook niet. Die hebben niet zoveel geduld. Dat lijkt mij een feit.

KOK:

Toch moeten we het vanuit de mensen benaderen. Het gaat om hun toekomst. Het gaat om hun keuze en bovendien – we spraken eerder deze avond over regie – is het een onderdeel van de regie dat er een aantal dingen in samenhang met elkaar worden gezien. Als het straks gaat om de aankondiging van een verloving, dan volgt daarop een fase waarin een toestemmingswet wordt voorbereid waarin het kabinet aan de Kamer vraagt om toestemming te geven voor dit huwelijk. Dat heeft te maken met de erfopvolging en alles wat daar staatsrechtelijk mee verband houdt...

WITTEMAN:

En de achtergrond van Máxima haar vader?

KOK:

Dat zal in de goede volgorde en in de goede context moeten gebeuren.

WITTEMAN:

Maar begrijpt u als u om geduld vraagt, dat u zegt daar hebben wij nog wat tijd voor nodig om dat goed te doen.

KOK:

Nee, hoor. Ik zeg alleen dat men geduld moet hebben, omdat men zal moeten wachten tot het moment waarop de betrokkenen zover zijn dat ze hun aankondiging doen. Verder

moeten we goed oog hebben voor staatsrechtelijke verhoudingen. Die houden in dat op enig moment de regering de verantwoordelijkheid draagt voor het voorleggen van een goedkeuringswet aan het parlement en dan is het parlement aan de beurt. We gaan dus niet voorafgaandelijk parlamentsdebatten houden met de vraag vinden we dit wel of niet dat er een eventueel huwelijk komt. Dat is de wereld op zijn kop.

WITTEMAN:

Vindt u het ook niet goed dat er een discussie komt over het protocol bij de verloving? Rosenmöller heeft daar een debat over aangevraagd.

KOK:

Het is prima dat mensen zich daar over uiten, maar men mag weten dat ik als minister-president, als politiek verantwoordelijke voor de onschendbare Koningin en ook als politiek verantwoordelijke voor het doen en laten van de prins, op mijn taak berekend ben. Ik zal er voor zorgen dat ik vanuit mijn verantwoordelijkheid rekening kan houden met de gevoelens en gevoeligheden die in de Nederlandse samenleving die, vanwege het verleden van de vader en de achtergrond, rondom dit onderwerp bestaan.

WITTEMAN:

Want dat is de spanning, aan de ene kant gunt iedereen Willem-Alexander een gelukkig huwelijk, ook met Máxima, aan de andere kant is er een flink deel van de Nederlandse bevolking dat gevoelig is voor de achtergronden van meneer Zorreguieta.

KOK:

Dat is een ernstig probleem. Dat is een...

WITTEMAN:

Vindt u het een oplosbaar probleem?

KOK:

Dat is een ernstig probleem waar over meer zal worden gezegd op het ogenblik waarop er van een voornemen sprake is en als het ware alles op de tafel komt. Ook van de kant van de regering komt er dan veel meer op tafel richting het parlement om het mogelijk te maken dat het parlement daarover een volwaardig debat kan voeren. Dat is nodig in onze democratie. Dat het parlement op het goede moment en in de juiste context een zorgvuldig voorbereid debat kan voeren over hoe het over het verleden van de vader en zijn rol in dat verleden oordeelt. Dat moeten we enigszins los zien van die andere vraag, namelijk wat vindt het Nederlandse parlement van het ja of nee goedkeuring geven aan een huwelijk.

WITTEMAN:

U vraagt om geduld. U zult er ook begrip voor hebben dat het geduld ook niet heel erg groot is.

KOK:

Misschien kan zo'n beroep op een beetje geduld en gezond verstand wel helpen.

WITTEMAN:

U kunt er ook aan bijdragen door het geduld door mensen op te laten brengen doordat er bijvoorbeeld iets van meneer Zorreguieta zelf komt over hoe hij daar tegenaan kijkt of

dat er iets van Máxima komt hoe zij er tegen aan kijkt. Waarom moeten we daarop wachten?

KOK:

Het is zeker niet uitgesloten dat dat in de vervolgfases, die we nog in moeten gaan en nog steeds in de volgorde die ik net aangaf, punten zijn waar aandacht voor zal worden gevraagd en waar informatie over zal worden gegeven. Ik heb vandaag drie dingen gevraagd: geduld, oog voor zuivere staatsrechtelijke verhoudingen, namelijk wie gaat over wat en wanneer is het parlement in de relatie tot de regering aan de beurt, en drie is vertrouwen. Vertrouwen in de minister-president die de verantwoordelijkheid draagt voor dit geheel, inderdaad vanuit die regiefunctie. Daar ook heel zorgvuldig samenspraak heeft met de Koningin, met de Prins van Oranje en alle anderen die het betreft. Die naar eer en geweten en met heel veel gevoel voor wat er in Nederland ook over het eind van de jaren zeventig en begin van de jaren tachtig is gebeurd in Argentinië zal zorg dragen voor een gang van zaken die in alle opzichten verantwoord is.

WITTEMAN:

Bent u met mij eens dat naar mate de discussie langer duurt, dat schadelijker is voor het feest en dat haast dus geboden is?

KOK:

Ik denk het niet. Ik denk dat met wat zelfbeheersing bij een ieder die het betreft en vooral bij diegenen die hun geduld niet meer kunnen bedwingen wel heel veel van het ongemak zal kunnen worden voorkomen.

WITTEMAN:

De indruk bestaat dat naar mate het langer duurt dat de regering een opvatting geeft, dat dat komt omdat u en Hare Majesteit de Koningin het niet eens zijn.

KOK:

Nee, de minister-president en de Majesteit zijn het altijd eens.

WITTEMAN:

Altijd?

KOK:

Ja.

WITTEMAN:

Uiteindelijk.

KOK:

Ja.

WITEMAN:

Maar wie beslist als het gaat om het protocol of meneer Zorreguieta bij het huwelijk zal zijn of niet?

KOK:

Daar zullen we in goede samenspraak uitkomen.

WITTEMAN:

Als u het niet eens bent, wie beslist er dan?

KOK:

De minister-president zal dan altijd rekening moeten houden met het feit dat hij ter verantwoording wordt geroepen en als ik iets niet kan dragen, echt iets niet kan dragen, dan hebben we een ernstig probleem. Daar zal ik wel voor waken.

WITTEMAND

Dat dat probleem er komt of u zult er voor zorgen dat...

KOK:

Ik zal er voor zorgen, voor waken, dat dat probleem er niet komt. Ik kan niet tegenover het parlement staan met een verhaal waar ik zelf niet achter sta.

WITTEMAN:

Maar dat probleem doet zich niet voor als u en de Koningin het helemaal eens zouden zijn?

KOK:

Ik ben er van overtuigd dat we dit moeilijk onderwerp, met heel veel gevoeligheden daarom heen, in de komende tijd op een goede manier zullen kunnen dragen en dat daar ook tussen de Koningin en de minister-president geen problemen over bestaan.

WITTEMAN:

En dan wordt de verloving vóór Koninginnedag aankondigd?

KOK:

Ik kan u over het of en wanneer nog niets zeggen, maar ik zou als ik u was nog even rustig krokusvakantie nemen.

(letterlijke tekst, ongecorrigeerd, JBr)